

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Részletek nem adnak vissza.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díjai fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:

Vasárnap és csütörtökön.

A sorsjátékok és az érték-papírok.

A hazánkban és ezt megelőzőleg Ausztriában is életbe léptetett új sorsjegytörvény közgazdasági fontossága mindenesetre abban is keresendő, hogy a véletlentől függő hirtelen vagyonszerzést lehetetlenné tenni, illetve megnehezíteni kívánja. Czélja tehát következetesen eltörölni — a szükség parancsa szerint — minden oly intézkedést, mely a hirtelen vagyonszerzést elősegítheti, végpontjában pedig megfelelni ama közérdeknek, mely a kis lutri eltörlésében nyilvánul.

Hogy az új sorsjegytörvény e végzők előkészítésére szolgál, nem tagadható, mert e törvény intézkedéseivel fogva már a jelenben is megszorítja a sorsjegyek forgalmi képességét, jövőre pedig új sorsjegyek kibocsátását. — Kívén állami vagy közhasznú czélokra — majdnem lehetetlenné teszi.

Figyelemre méltó intézkedéseket foglal magában a magyar törvény, különösen az igérvény üzletet illetőleg is, mely szerint igérvények csakis 100 frt névértékű sorsjegyek után adhatók ki, és ezek is csak üzleti helységben árusíthatók el. A törvény emez intézkedése hazánkban annál is fontosabb, mert az eddigi, mondhatni e téren zilált viszonyok mellett, számos visszaélések tag tere nyitottak, anélkül, hogy a tájékozatlan és megkárosított igérvényvő teljes kárpótlást nyerhetett volna.

Egészben véve az új sorsjegytörvény közvéleménye gyanánt jelentkezik a szociális alapokon berendezett modern államéletnek, melyben csak a tisztességes munka párosulva az okszerű takarékosággal bír jogosultsággal.

Egyébiránt, a modern nyugati államokban a nálunk most e téren kezdeményezett intézkedés — már nagyon régi keletű, miért is a nyugati államokban úgy a sorsjegy, mint a kis lutri vagy épen nem, vagy csak annak egyik neve áll még fenn. Így például Angliában a sorsjegy és lutri a mi fogalmaink szerint teljesen is-

meretlen intézmény. Franciaországban pedig csak a községek voltak feljogosítva — kormány engedélye mellett beruházási kölcsönöket sorsjegy alakjában felvenni.

Poroszország minket megelőzőleg az utolsó állam, mely még 1871. évben kimondotta, hogy sorsjegyek ezentúl csak végzésükben kizárólag állami czélokra bocsáthatók ki.

De másutt is, a hol a kis lutri pénzügyi viszonyoknál fogva nem volt megszüntethető, intézkedések tettek, hogy az esetleges nyeresemenek ne középpzben, hanem más értékalakban adassanak ki.

Igy például Olaszországban — a kis lutri nyeresiményei olasz postatakarékpénztári könyveoskében fizetettek ki, ez által is jelezni akarván, hogy a pénz megtartására csak egy mód szolgál és ez a takarékoság.

Hazánkban sajnos e két szélsőség a kis lutri és a postatakarékpénztár. — még nem találta fel összekötő pontját. — de sőt ellenkezőleg a kis lutri nagy kárára van a postatakarékpénztári intézménynek, a mi a mostani viszonyok mellett a dolog természetében rejlik, mert hiába, nagy azok száma még most is, a kik a bizonytalan, nagyjában ki nem zárt könnyű vagyonszerzésnek elsőbbséget adnak a hosszú éveken át takarékoság útján minden bizonynyal megszerzhető jótét fölött.

A könnyen vagyont hajhászok nem azt nézik, hogy hány azon ezek száma, a kik elbuktak, hanem csak azt, hogy hány azon egyesek száma, kik jótétüket a saját szerencséjüknek és a szerenese keréknek köszönhetik.

Visszatérve az új sorsjegytörvénynek az igérvény üzletre vonatkozó intézkedésére, kétségtelen, hogy az igérvényüzletnél egyesek által elkövetett visszaélések szoros kapcsolatban állanak az értékpapír üzletnél is oly gyakran tapasztalt visszasságokkal, melyek a tárgy természeténél fogva törvényhozási intézkedést nem mindig igényelhetnek.

E lapok hasábjain volt már alkalmunk részletesen felsorolni ama számítási módokat, melyek alapján érték-papírok eladása eszközölthetnek.

Ismeretes, hogy a szelvényes értékpapíroknál a folyó kamatok a leszámolási napot megelőző napig hozhatók az eladó által számításba; önkényű értetődik, hogy a megvett értékpapír szelvénye a vásárlás napjától az esedékesség napjáig a vevő javára kamatozik.

Ezen számítási mód ellen bizonyára nem lehet senkinek sem kifogása, mert mi sem természetesebb, hogy azt, a minek élvezetétbe lépett, meg kell térítenie az esedékességig, pedig a vevő csak a saját tőkét kamatoztatja.

Mind a mellett előfordultak, hangsúlyozzuk, esakis szórványosan esetek, midőn a tájékozatlan értékpapír tulajdonos oly nemű fölvilágosítást nyert, hogy az illető eladó — az értékpapír olcsóbban adja el, mint bármely más bankház — ajánlatának pedig olyképen tartotta szavát, hogy a következő esedékességű szelvényt az értékpapírosról levágta és a vevőnek az értékpapírosért csupán csak a napi árfolyamot hozta számításba. Az értékpapír, ily felszámítás mellett a vevő előtt olcsóbbnak látszik, holott nem csak hogy nem vette előnyösen az értékpapíros, hanem tényleg kárt szenvedett mellette; mert a megvett értékpapír a legközelebb szelvény esedékességig mit sem kamatoz, holott az eladó az eladott értékpapír kamatját élvezte, illetve a szelvény beváltásánál élvezte.

Mi sem ajánlatosabb tehát, mint az, hogy érték-papírjaink beszerzésénél keressük fel azon forrásokat, hol a legnagyobb pontosságra számíthatunk és a hol az értékpapír vevők közt nem tétetik különbség az iránt, vajlon az illető az értékpapírok számos szövevényes számításával és kezelésével tisztában van-e, vagy sem.

E zelnek megfelelő állami intézményünk a postatakarékpénztár, melynek értékpapír üzletága is egyre nagyobb lendületet vesz, fényesen beigazolván ama várakozást, hogy nem csak a takarékoságot, hanem

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Bodenstedt verseiből.*)

Azért, amit király adott,
Megbecsulnek szörnyen téged;
Azért amit Isten adott,
Bocsánatot köll majd néked.

Ha a létben vigasztalót
Még a bölcsek sem találnak;
Bolondériájuk vajjon
Büne-e az ostobáknak?

Ez a kettő veszedelmes szörnyen
Arra, ki a szerencsét hajhássza;
Hogyha hallgat, mikor szólni kéne
S ha hallgatás helyett szól a szája.

A por csak por, habár a szélvész
Magasba föl ragadja is,
S a drága gyöngy, ha porba hányják,
Még ott se lesz azért hamis.

Ne nagyon bankódjál az elmultakért:
Mit az idő elvitt vissza sose tért;
S hogyha még megadná újra egy csoda,
Nem látnál szerencsét benne tán soha,

Minden lehellettel fogva fogy az élet,
S vissza sose nyered, amit elvesztettél;
Rajta légy tehát, hogy legyen célod neked:
Ártatlan vagy — persze — abban, hogy születél.

El-elvész a hoszú ének
Bár a híre tán nagyobb:
Am a nép szívében élnek
A rövid, kis mondatok.

*) Megjelentek a „Magyar Salon“-ban is.

Virágozva tovább nőnek
Es gyümölcsük megmarad;
Csudát tesznek a költőnek
Ajakarul szép szavak.

Révész Ernő.

A terno.

A jó Zsuzsi néni többször is megtörtülte Isten tudja hányadik öreganyjáról reá maradt okulárját, aztán megnyergelte vele az orrát s kezébe vette az ujságot.

Uram bocsá' talán a vezérékiket akarja elolvasni az öreg — sehoggy; hiszen ha olvasni akarna ott van az ezüst képeses biblia, vagy pedig az álmos könyve — képezvén ez a kettő az ő bibliotékáját.

Az álmos könyv az ő órákuluma.
Zsuzsi néni nem is elől nézi a lapot, hanem hátul kezd, ott ahol a legutóbb kihuzott számok rovata áll, s műértőleg gusztálva, molyogja magában a lottó számait.

A reskontó reszket száraz, kiaszott kezében, mikor a numerusokat összehasonlítja. Barázdas arczán fel-fel villan az öröm, a remény sugara, de csakhamar borus árnyéka a csalódásnak sötétíti el homlokát.

Most félreteszi a lapot és a reskontót.
Ládájából egy színehagyott piros kendőt keresgél elő, mit nyugodtan felbont, beleteszi a reskontót, aztán újra összeköti és ismét a ládába zárja a kis batyuskát.

Mennyi öröm, mennyi bánat lehet ott egy rakáson!
Ez az ő régi rendes megszokott foglalkozása évek óta...

Hej Zsuzsi néni, mikor volt az, mikor kend a csillagokat olvasta meg az égen, nem ezeket a numerusokat!

Mikor volt az, mikor, nem az álmos könyvben lapozgató kend, hanem a legényekkel cizhározott ott a falu végén, mikor a kútra járt, aztán egyszerre három legény is segített a korszót telemeríteni... mikor volt az?!

Zsuzsi néni is ilyenformát gondolhatott mikor az okoláriumot az orrára tette. A lottó és a pálmka teszi tönkre a népet!

Bizony-bizony a mi jó Zsuzsi néni is elrakhatott: már egy pár száz forintocskát; milyen jó volna az most öreg napjaira, ha egyébre nem, hát egy tisztességes — temetésre.

No bizony gondolt is arra az öreg! Majd eltemeti őt a jó Isten; lesz még annyi emberség ezen a világban, hogy jut neki is négy szál gyaluatlan deszka valahonnan!

Es pedig gondolt a temetésére.
Már előre megvarrta a szemfödőjét, a halottas ruháját titokban. Ott tartogatta a ládikájában a reskontók mellett; még egy szép fejkötőről is gondoskodott.

Egy gyönyörű tavaszi napon hirtelen és sulyosan megbetegedett az öreg.

Hiába, öreg volt már; hiába daczol a százasod tölgy, a szű emésztő és fogyasztja a belsejét, azt a csekély életerőt, a mi még benne van.

A tavasz zöldje, a lég illatos, balszamos áramlata nem nyújt már erőt a roskadozó törzsnek... egy élő halott az, uelyet az ősz első szele magával ragad és eltemet.

Igy történt ez Zsuzsi néniel is.

Erezte, tudta, hogy meg kell halnia és ő belenyugodott sorsába. Az egész tetem holt volt már, csak a szív, az a makacs reménykedő szív élt még, meg a szemek... A remény fényes villamos sugára volt az még is, mely némi fényt vetett a szemvédő fonyadt arczra. A száraz kezek izgatottan keresek valamit a dunnán... a reskontót, s az ajk érthetetlen szavakat mormogott.

... Nyertem... hála... Istennek... rebégi most halkan de érthetően a beteg — adjatok ide... ott van... ott van... az ajk mozog, de hang nélkül, a szív egyet dobban még, s ez volt az utolsó, levetette az orrától a pápaszemét és mint rendesen az előtte fekvő álmoskönyvbe tette. Aztán becsukta fáradt, beesett szemét, kezeit összekul-

könnyű hozzáférhetőségénél fogva az értékpapiroknak — a társadalom minden rétegében való terjesztését napról-napra fokozni hivatott.

Külföldi szemle.

Az orosz czár végzete az örök rettegés. Szörnyű lelet az, a mit az a hatalmas uralkodó a halálfelelem nem szűnő gyötrelméi által szenved. Lepten nyomon újabb és újabb híre megy szét az élete ellen elkövetett merényleteknek, úgy, hogy az uralkodó e legszörnyetlenebből folytonos halálkísérlésben levének lehet tekinteni. A „W. T-blatt” ismét közöl egy pétérvári táviratot, mely szerint a czár élete a múlt pénteken a legnagyobb veszélyben forgott. A Gascinián, tehát ott, a hol III. Sándor czár aránylag a legbiztosabban érzelhet magát egész Oroszországban: revolvermerényletet akartak ellene elkövetni s a teremt esakis az utolsó pillanában fedezték föl. Nem lehetetlen egyáltalán, hogy el is következett a merénylet, csak hogy a gyilkos köz remegést, s a golyó nem talált. Más forrás szerint ez a hír valótlán, s csupán annyi igaz, hogy ismét elfogták egy esomo orosz tisztet. Ez az utóbbi verzió azonban így nagyon is naiv. Mert hát miért fogták el vajjon a tiszteket, a czár legközelebb álló bizalmasait?

A szerb emlékünnepek. A rigómezei esata 500-ik évfordulójának megünnepelésére kiküldött bizottság már megállapította az ünnep programját. Az ünnepet június 14-én (6-ötü napig tartó) az ősi szerb fővárosban, Krusevacban, tartják meg. Dél-elföld istentisztelet lesz, délután leteszik a Rigómezei esett szerb hősk emlékenek alapkövét. Ott lesznek: a király, a regenssek és az egész minisztérium. 10-én lesz a kis király jölkensége a siesői kőelostorban, hol a régi szerb királyokat koronázták.

Szerbiából. A szerb regensséget hevesen megtagadja Garasdin a miatt, hogy Natalia királynét le iparkodik beszélni a hazatérésről, a helyett, hogy inkább Milannak adná azt a tanácsot, hogy ne térjen vissza Szerbiába, a hol semmi szükség sincs rá, és nem is kívánja látni senki. Ellenben Natalia visszatérése igenis mulhatlanul szükséges, mar csak a fiatal király nevezése szempontjából is. A regenség, midőn Natalia királynét távol tartja az országól, ezzel a legbiztosabb eszközöz nyúl, hogy népszerűsége elveztsse és tekintélyét megingassa. Az orosz lap egyuttal megtagadja az osztrák-magyar diplomáciát is, melyet azért gyammit, hogy Milant rá akarja bírni a Szerbiába való visszatérésre, hogy az ő segítségével visszacserezze az elveszett pozíciót és befolyása lehessen Szerbia belföldjére.

Az orosz udvarból. A carevics eljegyzése Aliee hessenai hercegnővel, valószínűleg augusztusban lesz. Sándor czár július végén, vagy augusztus elején látogatta meg Vilmos esaszárt Kielben.

Boulanger pöre. A Pol. Cor. jelentése. Az itteni jól értesült körök szerint az állami bíróság vizsgáló bizottsága nem talált elegendő bizonyítékot és adatot, melyek alapján Boulanger tábornokot vád alá lehetne helyezni.

A pártokon kívüli metropolita. Mihály exmetropolita táviratú után kerte barátait, hogy a fogadtatást álljanak el. Nem óhájja, hogy a fogadtatásnak politikai jellege legyen, mivel pártokon kívül áll.

POLITIKAI HIREK.

* Uj államtitkár. A hivatalos lap mult száma hozta Fejér Miklós miniszteri tanácsos kinevezését földművelés- ipar- és kereskedelmi miniszteri államtitkárrá.

* A tanuként megidézett országgyűlési képviselők mentelmi joga tárgyában korrendeletet intézett az igazságügy-miniszter az összes elsőfokú bíróságokhoz. A rendelet közli a képviselőháznak aprilis 10-én kelt határozatát s hozzátesszi, hogy tanuság tével végett az országgyűlési képviselő bármikor és közvetlenül idézhető meg a bíróság által, a megjelenés elmulasztása folytán a tanuként megidézett országgyűlési képviselő ellen személyes szabadságot korlátozó kényszereszközök azonban az országgyűlés tanácskozásainak és működésének tartama alatt csakis a mentelmi jog felfüggesztésének előzetes kieszközölése után alkalmazhatók. A miniszter végül megjegyzi, hogy a tanuság kényszerének a képviselőkkel szemben való korlátozása szem előtt tartandó a kir. bíróság által akkor is, ha a förendel- haz valamely tagjának tanuságottele válik szükségessé.

csolta az óleben és álmadozott, közbe-közbe nagyokat bőbiskolt öreg fejével.

Az a fej... de sok viszontagságon ment az már keresztul!

Ne gondoljuk azonban, hogy Zsuzsi néit a sors, az élet egészen megtörte volna. Az élet vihara kegyetlenül megtépázta, megviselte, az igaz, de a törzs konokul dacolt még; olyan volt ö mint egy százados tölgy: korhadt és lombtalan, de a reménynek ifju hajtásai ott virultak minden tavaszsal a hervadt arczon.

Oh, az öreg szívnek is van még vázsza!... Virág és dal nélkül, de meleg napsugárral.

Ebben a tavaszi napsugárban melegedett az öreg Zsuzsi néni szíve, az a szív mely most is dobogott halkán, de dobogott.

Minden évben remélt és remélt és rakta, konok szívós kitartással a lutrit. Arra rakta minden garaszt, minden megtakarított fölérjét. Az a gondolat hogy ö egyszer egy kis ternot esmál — kimondhatlan boldogsággal töltötte be beklélt s szeméi ilyenkor ifju tüzhöz ragyogtak.

Es különös! Ez a család, a földiekkel játszó remény tartotta fenn az öreg asszonyt, Ez adott neki erőt, kedvet és bizalmat az élethez.

Nem is látszott sajnálni az elveszett tetteket; inkább nélkülözött, de hetenkint kétszer meg kellett raknia a lutrit. Ez táplálta, ez buzdította egész héten át s ha egy egy ambót esnált, a ternót közel gondolta már.

De hogy az még mindig késett! Hej, az a lutri, az a lutri, — de sok szegény ember garasát nyelte már el s juttatta koldusbotra.

Es most jön az élet tragikumja. Mikor a jó Zsuzsi néni homlóját rendezték a temetés után, az esüst képesos bibliából egy keskeny papirszelvény esett ki. A reskentő volt Zsuzsi néni legutolsó reskentője... a ternóru.

* A belügyminiszter kinevezésére vonatkozólag a bécsi Pol. Corr.-nek a következőkéül sürnyöntök Budapestről: Az uj belügyminiszter végleges kinevezésének kérdése meg egye komoly megfontolás tárgyát képezi. Minthogy azonban nagy nehézségeket okoz az egységesség kiválasztása, a kire egy a fontos tarcát rá lehetne bízni; a provizorium Baross miniszter kitünő vezetése alatt még egy darab ideig el fog tartani. — Beszélkék hogy jelenleg Zichy József gróffal folynak a tárgyalások a belügyminiszteri tarcra átvételére.

* A képviselőház pénzügyi bizottság jelentése szerint az állami jóságok cladasa ez év alatt elég kedvező eredményel volt eszközölhető, amennyiben 5,753,397 ft vételur volt elérhető az összesen 5,601,104 ft becseréltkel eladásra bocsátott ingatlanoké t. A nyert vételurak a megállapított becseréket a legtöbb esetben elérték, sok esetben meg is haladták azt s becsarar alól esakis néhány ingatlan adatot el, a melyeknél csaknem kivétel nélkül több ízben megkísérelt árveréseken nem volt kedvező eredmény elérhető.

* A hadapródiskolák reformja. A hadsereg rendeleti lapja közli a hadügyi kormány rendeletét a hadapródiskolák uj-jászervezése dolgában. A rendelet lényegeseb intézkedései ezek: 1. A hadmérnöki kadétskola az 1890—91. iskolai évben megszűnik, illetőleg a kadétségi iskolába olvasztatik. 2. Hadapródiskolák csak a többi három fegyver nem számára tartatnak fenn. A fölvetel föltételei: Elégésleges eredmény bizonyítvány valamely középiskola alsó osztályáról a gyalogsági kadétskola első osztályára, öt osztályról szóló a második osztályra mind a három fegyveremnél, hat osztályról szóló a gyalogsági iskola harmadik osztályára és eretségi bizonyítvány a tüzér- és műszaki iskola harmadik osztályára. — végre eretségi bizonyítvány a gyalogsági iskola negyedik osztályára képesít. (A tüzér és műszaki iskola 3-ik és 4-ik osztályába közvetlenül át lépés után felvételt nem lehet. A lovasági iskola csak két osztályból áll.) A költseg a régi 120 és 60 ftrós évi ellátás felére szállítottak, — a 12 ftrós alapítványi helyek fenntartatnak. 3. A jövő iskola évbén már nem soroztatnak be a 17 éves hadapród-növendékek s a kadétskólák a többi katonai nevelőintézetek sorába vétetnek föl. Ehhez képest a fogyelmi szabályok itt is olyanok lesznek, mint amott s a növendék egyenruháján éppugy viselni köteles iskolai kitüntetésének jelvényeit, mint amott. 4. Az iskola év aug. 18-án ér véget. 5. A kadétskólák végeztet növendékei tiszti kinevezésre nem ajánlatnak, hanem kitünő vagy elégésleges képesítéssükhöz képest tiszthelyettesi vagy altiszti minőségben alkalmaztatnak.

Országgyűlési napló.

— május 14. — A ház ma megkezdte a pénzügyi tarcra költségvetésének tárgyalását s holnap valószínűleg is be fogja fejezni. Az egyes tételhez hozzászólottak Polónyi Géza, Linder György, Neppel Ferenc, gr. Desseffy Aurél, Horváth Gyula, Orbán Balázs, Unger Alajos, Madarász József, Hollák Imre, Justh Gyula, Vécey Endre és Péch Antal, kiknek Wekerle Sándor pénzügyminiszter ismételtlen válaszolt. Csatar Zsigmond ismét szönyegre hozta a naszdvidéki államjarkv ügyét, ami Szilágyi Desző igazságügyminiszter is felszólalására bírta. Szilágyi kijelentette, hogy a naszdói ügyben elődéhez intézett interpellációt magára nézve is kötelezőnek tartja s arra még ez ülés-szakban válaszolni fog.

— május 15. — Mindkét tarcra költségvetését elintézték és mind a két tarcra vezetőjét megjelénzték. A közlekedési tarczanál általános, élénk helyeslésre találtak Baross miniszter nyilatkozatait a dunagőzhajászati társaság ügyében. Bejelentette, hogy az esetre, ha a társasággal nem sikerül a kiegyezés, önálló hajászati vállalatot fog létesíteni. Az ülés végén Szapary Gyula gróf közgazdasági miniszter válaszolt Justh Gyula interpellációjára a mezőhegyesi esatorna tárgyában. Holnap a közgazdasági tarcra költségvetését kezdik tárgyalni.

— május 16. — A földművelésügyi miniszteri tarcra költségvetésének tárgyalását kezdte meg ma a képviselőház. A vitának nem egy érdekes mozzanata volt. Ilyen Szapary Gyula grófnak, az uj földművelésügyi miniszternek programbeszédre, ilyen továbbá a függetlenségi 48-as párt uj tagjának Vályi Árpádnak, maiden speeche. Vályi Árpád nemcsak csinosan, elegánsan, hanem magvasan, tartalmasan beszélt. Kass Ivor baró a kereskedelem magyarosodásának volt lelkes szószólója. Erre a kérdésre hívta fel Baross miniszter figyelmét és erélyét. Részt vettek továbbá a vitában: Komlóssy Ferenc, a ma először felszólaló Ivankovich János, a kit pártja rokonszenvesen fogadott, Ordódi Pál, Pejrich Ferenc, Perlayk Elek.

Megyei s helyi hírek.

* Magas látogatás. Verőcei gróf Pejaesievics Miklós lovasági hadtest parancsnok, Mildensei Groller János tábornagy és Gold Károly tábornok kíséretében pénteken városunkba érkezett hazi eszedük megvizsgálása céljából. A kiváló látogatók tegnap tovább utaztak.

* Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága tegnap délelőt 10 órákor rendkívüli közgyűlést tartott, mely alig fél óráig tartott. Felolvastott a m. kir. földekintézet átirata az árzi ki, tovább furasa tárgyában. Ezenk értelmében a földintézet hajlandó egyik tanárját a város költségén Zomborra küldeni, ki a helyszínen szakértői szemlést fog tartani, mert csak ugy adhat véleményét a tovább furast illetőleg. A közgyűlést ezt tudomásul veszi, és 80 ftrót utalványoz ki az intézetnek. — Az ósztapári elégett esárda épület ujból leendő fölépítésére Gergurov mérnök úr 10-od 680 ftrót tervezetét fogadja el a közgyűlés. Az eső tervet ezert a fölépítés 1110 ftrba került volna. — A laktanyaféltési bizottság előterjesztése a laktanyai kocsiszin hofszalainak erősbítés tárgyában. Jovahagyatik. — Ugyszintén az áll. vál. házarozata a »szegények részére kiszolgálandó gyógyszerék« című költségvetési rovat kimerülte folytán szükségessé vált 300 ftr póthitel tárgyában.

* Kormánybiztos az eretségi vizsgálaton. A m. kir. vallás és közoktatási miniszter az újvidéki szerb görög-keleti főgyimnáziumhoz Asboth Oszkár budapesti egyetemi tanárt küldötte ki kormánybiztosul.

* Halálhözás. Kneffly Károly Nándor f. hó 15-én Cserev- kán élete 42-ik évében elhunyt.

* Dr. Decey István firdörvos Kézmárszky tanár volt gyakornoka, mint már több éven át Buzsiáson működését megkezdte.

* Uj doktor. Kollár Gyöző helybeli ügyvédjelölt e napokban a budapesti egyetemen sikerrel tette le a jogtudori vizsgát.

* A zombori sport-egylet versenyzendő bizottsága elhatározta, hogy folyó évi június hó 1-én 32 kilométeres távgyaloglást, június 8-án 3 km.-es versenyzást és június 15-én a Sikarában a díjak önnepélyes kiosztásával összekötött tavaszi versenyeket fog rendezni, a melyekre a nagy közönséget is meg fogja hívni. Részt kizárólag esakis egyleti tagok fognak vehetni. Az összes versenyek versenybírája: Kozkár Zsigmond képviselő ur előklétele alatt Schlagetter Gyula, Koháry Gyula, dr. Pilászanovics Mátyas és Ferbach József urakból áll. A június 15-én a Sikarában tartandó különböző versenymeknél igazgató Zakó Milan, indító Michálovics Kornél, idómérő Városy László, térmérő Kohut Henrik és orvos dr. Danninger Adám urak lesznek. A versenyzendő bizottság eleddig esakis a távgyaloglás és a távszás versenyére állapította meg a propeziókat, melyekre az egylet tagjainak figyelmét ezennel felhívjuk. E propeziók a következők: 1. 32 kilométeres versenygyaloglás. Zártverseny (tehát esakis az egylet tagjai vehetnek részt.) Versenynap 1889. június 1-én délutáni 3 óra. Jelentkezés határnapja május 25-én d. u. 6 óra Bánatpénz 1 ftr (a bánat tényleges indulás esetén visszaadatik). Indulás a múlt 2 km. oszlopától, forduló pont a Bezdán községen levő 19 km. oszlop, célpont a kiindulási pont vagyis a 3 km. oszlopa. Ezen versenyen a járás minden nemét szabad használni. Díj az elsőnek, ha a pályát 5 óraú belül teszi meg bronz érem. Indító és idómérő dr. Pilászanovics Mátyas ur. Bizalmi férfiak: Bezdán községen Henneberg Sándor, Zomborban Városy László ur, Orvos dr. Danninger Adám ur, 11. kilométeres versenyszás. Zárt verseny (tehát részt esakis egyleti tag vehet). Versenynap 1889. június hó 10-én, délután 6 óra. Palya a Ferenc-esatorna. Indulás az eszodától fölfelé kímért 3 km.-nyire levő pont. Cél az eszoda. Bánatpénz 1 ftr. (A bánatpénzt indulás esetén visszakapja). Az uszas minden nemét szabad használni. Díj: az elsőnek, ha a pályát 9/4 óraú belül teszi meg bronz érem. Indító és idómérő Szemző Károly ur. Bizalmi férfiak: Rabb Béla, Henneberg Sándor és Raisz Lajos urak. Orvos dr. Danninger Adám ur. Versenybíró Jency Mihály ur. A nevezéseket és az egyuttal letendő bánatpénzeket a rendező-bizottság jegyzője, Kikindai Aladár ur már is elfogadja, kinél is ugy a verseny, mint a traininget illetőleg felvilágosítást nyerhetni.

* Miniszteri rendelet. Nemrégiben adott ki a belügy-miniszter 15.789/89. szám alatt egy igen ödös rendeletet, mely szerint minden hazitajladonos tartozik a háza előtt levő gyalogjáró naponra reggel 8 óraig és délután 5 óra után megöztönyolni. Ugyanezen miniszteri rendelet értelmében köteles minden hazitajladonos a szemeset-ládáját és trágyagödret naponkiut karballal desinfeziálni.

Halálhözás. Weidinger József hajai magázó Weidinger Sándor helybeli jönevű kereskedőnek atya f. hó 13-án meghalt Baján.

* Tüzoltóságunk június hó 8-án a Sikarában mulatságot rendez.

* Elvi határozat Iparügyben. A földm. ipar- és kereskedelmi minisztérium mint harmadofokú iparhatóság a következő határozatot hozta: Az iparosok és szegedszemélyzetek között földméről azon vitás kérdések tárgyalásánál, a melyek az ipartörvény 176. §-a értelmében az elsőfokú iparhatóság, illetőleg az ipartestület beklétele bizottsága által döntendő el, az esküvel való bizonyításnak helye ninesen.

* Egy bírósági jegyző hagyatéka. Paratlanul betányos tapasztalásra vezetett a topolyai járásbírósg működését illetőleg egy fiatal ember halála, aki mint jegyző szolgált a topolyai járásbírósgnál és Páncsován hunyt el. a hova utóbb áthelyezték. Az elhunyt jegyző magánlakását, a szekrényben különös hagyatékot találtak: kétszáz darab elintézetlen kriminális aktát a topolyai járásbírósg iratai közúl.

* Algyezőválasztás. Szedresy Károly ósztapári algyező f. hó 14-én Bajkonan választották meg algyezőnek.

* A Weidinger esaládban váratlanul bekövetkezet halál- eset miatt az esketés ma délután 2 órákor nem a templomban hanem a háznál fog vége menni.

* Zivatar. F. hó 16-án délután 6 órákor nagy zivatar keletkezett, melyet felhőszakadás és kevés jégeső követett. A villám ez alkalommal becsapott Oziviks fele szállásra, melynek tulajdonosát is érintette olyannyira, hogy életlenül feklédt 24 óraú át, csak azután jött magához. A szállás a szakadó eső dacára, egészen légeett.

* A szemlétpörtöröl, mely a magyar államvasutak összes vonalain folyó évi augusztus 1-én tényleg élethe fog lépni, következő intézkedések várhatók. A vonatúnyók tüzennyő zónára fognak felszátalni s így tüzennyőfele díjtétel lesz alkalmazásban. A legalaesnyabb díjtételt 10 krajczárra tervezik; de a legmaga- sabb sem fogja túlhaladni az I. osztályban a nyolcz forintot. A helyi forgalom és e nagy távolságok díjtételi járat, sőt az utóbbiak négy-ötzörte alaesnyabbak lesznek az eddigieknél; a közeptávolságokra nézve azonban (150 kilométertől 250 kilométerig) nagyon jelentékenyen lesz a változás az érvényben levő menettéri jegyek árához képest. A szabályjegyek nem fognak megszűnni: az államtiszviselők és családjaik részére fennálló kedvezmények érvényüket vesztik; beszűntöket továbbá a menettéri jegyeket s utóbb a bérletjegyeket is. A rendes menettjegyek alakja szintén megváltozik.

* A fagyos szentek. Gazdáink fellétköztek, mert szerencsésen túléstek május 12, 13 és 14-én. Az idén hál' Istennek Pongrác, Szervác és Bonifac nem zndítottak jeges esőt a tavaszi verőfönybe. Ezen szentektől való drukkt tartotta fölelembe fel Európiát, Gyannus szemmel nézte a világot a kalendárium ezen hármas fagyos szentjét már akkor is, midőn Falb dr.-nak, a kritikus napok híres profetájának még hire sem volt. Ezek már akkor is abban a hírből állottak, hogy kritikus napokat znditanak az ember nyakába. Nemesak nálunk emlegetik felve „a fagyos szentek”, Középeurópa egy szőlvin minden upepénel közmondásokra találunk, melyek a három szent veszedelmes voltára utalnak. — „A la mi-mai queue d'hiver” mondja a francia, mikor beköszönnek ök: „les trois saints de glace”. A lombárdiai, aki selyembogarait félti a májusi fagytól „selyembogarok” nevezi. A eschek is megemlékeznek róluk: a három szent latin nevének kezdő betűiből egy kifejezést esínáltak rájuk a Pan Serboni; ezt a nevet emlegeti keserű humorral a esch gazda, ha a májusi fagy megrontja

szőlőjét vagy gyümölcsét. Úgy látszik általános ősrégi gazda tapasztalatlan alapszik, Pongrác, Servác és Bonifác veszedelmes birtok. S hogy ezt a tapasztalat többé kevésbé rendszerint igazolja az a három majusi nap, ennek van igen érthető magyarázata: Mert habár — sajnos — van május elején és végén is fagy, de ezek nem oly veszedelmesek, mintha erre napra esnek, akkor u. i. éli cseesemő korát az egész tavaszi világ. Ilyenkor a fuvó szél is árt. Az idén szerencsésen keresztül estünk a fagyos szenteken.

* **Vásár, Uj-Verbász** az országos vásár június hó 2-án lesz megtartva.

† **Halálözön.** Kiss Ferenc dorozsói káplán f. hó 10-én élete 29-ik évében elhunyt. Temetése h. hó 12-én általános részvét mellett ment végre.

* **Utazó tolvaj.** Dr. Kék Lajos apatini ügyvéd tegnap éjjel Apatinból a „Szechenyi” nevű hajón Budapestre utazott s utközben egy 24-os osztályú alvó kabinban lefeküdvén, érszénjét parnajia alá rejtette. Mire felébredt azt vette észre, hogy az erszény, melyben 574 frt készpénz és egy sorsjegy volt, elűnt. A budapesti rendőrség nyomoza az ismeretlen utazó tolvajt.

* **Felhívás.** Magyarország regáléből. A lefolyt évben a regálébőlki helyzetének javítására kezdeményezett mozgalom, dacára a kifejtett tevékenységnek, dacára az országgyűléshez kérvényezésnek, nem vezetett eredményre, legalább is nem hozta meg a várt segítséget és javulást. Az állami határmérsi jövedelről szóló törvény 70. §-ának törvényhozói utoni megváltoztatási igaz hogy e mozgalom eredménye, azonban az ebben nyújtott kedvezmény a regálébőlki részére oly csekélység s oly szűk korlátú, hogy a hazai regálébőlki ahig oly csekély töredékének, jobban a nagyvárosok regálébőlki nyújtott valami kevés anyagi kárpótlást, a mellett azonban a vidéki bérlek teljesen kártalanítás nélkül maradtak. Az akkori mozgalom alkalmával azon biztatást nyertük, hogy várjuk meg a fejleményeket, talán a viszonyok javulni fognak. Nyolcz hónapi kezes után, állithatjuk hogy helyzetünk azóta nem, hogy javult volna, de kétségbejötleg rosszabodott, úgy, hogy e folytonos hanyatlás, e napról-napra növekvő veszteségeket tetlenül tovább nem nézhetjük, nem szenvedhetjük el, s minden törvényes eszközt meg kell moztatnunk arra nézve, hogy magasabb állami érdekek sérelme nélkül orvoslást és eddig szenvedett s még ezután szenvedendő anyagi kárainkért kárpótlást nyerhessünk. Ez hozott bennünket össze újból Debreczenbe a f. hó 24-iki értekezletre, és ezen értekezletre véget tartottunk és tartjuk mi alulírtakat szükségének az országos értekezletnek a megtartását Budapesten. Az eddig szenvedett és szenvedendő anyagi veszteségek részben kárpótlást, állami érdekek sérelme nélkül úgy veljük eszközözhötnék, ha az 1888. évi XXXV. t. cz. 53. és 56. §-ai alapján a bérleknék méltányos feltételek mellett feltétlen elsőbbségi gaz biztosítatnak az 1892-ik év december 31-ig terjedő bérbételekre nézve. Az ez irányban kifejtendő mozgalom s kérelmezés tárgyában szükségessé tartottuk a regálébőlki országos értekezletét Budapesten, 1889. évi május hó 21-ére d. e. 9 órára a „Panonia” szállodában (Kerepesi-ut) összehívni. Felkérjük Tökéletességét, miszerint ezen értekezletre úgy saját, mint az összes hazai regálébőlkinek jól elfogott érdekekben okvetlen megjelenni sziveskedjék, s illetve a megjelenés vagy megjelenés nem és iránti szives választat Dr. Popper Mór ügyvéd, értekezlet jegyző ezimére (Debreczen, nagytelom-ter 343.) levélleg mielőbb tudatni méltóztaték. Egyuttal, tekintve, hogy az ily mozgalom tetemesebb költségekkel jár, tisztellett felkérjük Cziméd, miszerint a regálébőlki közös érdekében megindított mozgalom költségeinek fedezésére az egyszerű s mindenkorra 5 forintban megállapított összeeggel hozzájárulni és ezt Áron Jenő urhoz (Debreczenben), mint értekezlet pénztároshoz beküldeni méltóztaték. Kelt Debreczen, 1889. április hó 24-én megtartott regálébőlki értekezleten. Grimm A. József h. gyulai regále bérle. Mandel Béla nyir-bátori regále bérle. Grimm Izidor gyomai regále bérle. Feldheim Albert derecskei regále bérle. Goldstein M. ujhérbői regále bérle. Áron Jenő debreczeni regále bérle. Moskovits Adolf h. hadházi regále bérle. Weisz Sándor n. károlyi, n. abonyi és n. váradi regále bérle. Kohn Henrik derecskei regále bérle. Dr. Popper Mór értekezlet jegyző. Rosenfeld Mór értekezlet elnök, h. szoboszlói regále bérle. Weisz Mór kolozsvári regále bérle. Löwy Ferenc jász-apáthi regále bérle. Mandel Jós tsai jászberényi regále bérle.

* **Véres verekedés** volt f. hó 12-én Monostorszeghen. A nagykozmány egy kompánia javában mulatott s örüsi lármát csapott, minthogy azonban a záróra elmult, két esendő felszólította a mulatókat, hogy távozzanak. Mindannyian engedtek e felszólításnak és távozni készültek, csak egy Simanov nevű paraszt ember s ennek öccse elleneszigtek e felszólításnak és dühökben neki rohantak a esendőöröknék. Ezek erre három életveszélyes csapást mértek kardjaikkal Simanovra. — Csendőörparanesnokának részéről a vizsgálatot már megindították.

* **Hol volt, hol nem volt** a zombori határon tal Sz. . . . volt. Lakik ott ugyanis egy szép fiatal szalmaözveggy, kinek férje párbaj vétség miatt a zombori ügyesség palotájában kosztokzik, mert feltökénységéből boros állapotban úgy találta fejbe lödítani ellenfelét, hogy az szörnyet halt. A szalmaözveggy addig otthon elmélkedett a hüségéről, közben pedig a változosságáról. Sokan jártak hozzá uri emberek is, már-már vizsgálatot talált bennük, midőn imádónak nem kis bosszuságára az asszonynak egy rögeszméje támadt: megvolt gyözövény arról, hogy a férje által meggyilkoltak szelleme jár a házhöz, késsel hadonázik s kereszteteket vagdos a dunyhán. Elment végre a paphoz s elpanaszolta baját. S a káplán érzékeny szívét annyira megágyították könyei, hogy a minap teljes ornátusban oda ment kezében a szent keresztet s szentelt vízzel s a szellemet a szentek nevében kikergette. — Az asszony most nyugodtan alszik s áldja a káplánt, ki megszabadította a szellemtől. — S ez való historia, mely a mult héten történt meg.

(A triesti általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali) részvényesei f. é. április hó 30-án tartották meg Triestben 57-iki évi közgyűlést, melyben beterveztettek a társaságnak 1888. évi mérlegét. A jelentésből értesülünk, hogy a lefolyt év a biztosítási iparra nézve általában kedvezően vala s ez a közze-

teit mérlegben is kifejezést talál, a mennyiben a jégbiztosítási ág 251,786 frt 54 krajni és a szállítványbiztosítási ág 15,186 frt 54 krajni veszteséggel záródunk. Ellenben a tűzbiztosítási ág 241,344 frt 87 krajni, az életbiztosítási ág pedig a biztosított feleket megillető 87,078 frt 29 krajni nyereseményrészt levonásával 139-322 frt 77 krajni nyereséggel eredményezett, valamint az A. és B. mérlegek tökébfektetése is 454,142 frt 86 krajni tiszta jövedelmet szolgáltatott. Az árfolyamingadozás fedezetére szolgáló tartalék 440,804 frt 31 krral gyarapodott és 1888. december 31-én 936,597 frt 86 krajni összeget ért el, de ha a számítás a mai árfolyamok szerint történik, az 1,300,000 frtra emelkednek. Az életbiztosítási díjtartalék 1,852,430 frt 6 krral gyarapodott és tett 1888. decz. 31-én 24,588,068 frt 59 krt az 1888. 16,122,711 frt 63 krt. erőjég köztök uj biztosítások, melyekkel az 1888. december 31-én érvényben volt biztosítások tökössége 110,813,920 frt 83 kra emelkedett. Az 1888-ban kifizetett károk összege 9,877,592 frt 55 kra, melyhez hozzávala az előbbi években teljesített kártérítéseket, 217,257,394 frt 85 krajni tekintélyes összeget nyertünk, melyet a társaság alapítástól 1888. december 31-ig fizetett ki károkért. Hazánkban az intézet 127,967 káresetben 40,403,485 frt 98 krajni kárpótlást nyújtott. Miután az intézet ösztöbítosítékai alapjai 2,248,672 frt 57 krral gyarapítottak és ezzel azok 30,369,849 frt 10 kra emelkedtek, tiszta jövedelemként 680,019 frt 93 kra. mutattott ki, mielő egy részvényre 102 frt aranyban vagyis 255 frank jut osztalékul. Az eddigi igazgatóság s e szerint a magyar igazgató-tanács tagjai: Hegedűs Sándor és Jókai Mór is három évre ismét egyhangulag megválasztottak.

(A) **Élvölgyázat egyik követelménye.** Egész éven át a víz folyását használhatatlan anyagokat választ ki, a melyek ha idejkorán nem távolítottak el a testből, különféle súlyos betegségeket okozhatnak. Tavaszkor és őszzel van arra való helyes idő, hogy az élv folytatnánk lekerlődött fölösleges és az egyes szervek rendes működését akadályozó anyagokat s nedveket (epe és nyálka) egy szabályos, a testet nem rongáló, tisztító kúrálal eltávolítsuk s ez által más súlyos bajoknak, melyek az anyaglerakódásokból könnyen keletkeznek, elejét vegyük. Nemesak azoknak, kik ésmészési zavarkban, székrekedésben, köllükben, bőrkütesekben, vértörődásban, szédülésben, a tagok elszibadában, hysteriában, aranybőrben, gyomor-, máj- és bélbajokban stb. szenvednek, — hanem az egészségeseknek vagy a magokat egészségeseknek hívőknek is sürögösen ajánlanunk kell: hogy azt a drága piros életnedvet, mely ereinkben kering, igyekezzenek a maga teljes tisztaságában és működésének erejében ezelszerű és szabályosan használt kúrálal óvakodva fontantani. Erre nézve, mint legjelesebb szert, a Brandt Rich. gyógyszerész-fele s v a j e z i l a b d a e s o k a t, melyeket legtekintélyesebb orvosainak is, kitűnő hatásuk, mint teljesen ártalmatlan voltuknál fogva, melegen ajánlanak, — a legjobb akaratral s meggyöződéssel javasoljuk mindenkinek. Kapható a gyógyszerárakban, egy doboz ára 70 krt. de a vételkor mindig különös figyelemmel kell lenni Brandt Rich. a r d gyógyszerész keresztnévire, mert elsőadásig hasonlóan kiállított s hasonló névvel jelzett labdaesok is nagy számban árú-síttatnak. Szigorúan elhagyjuk tartjuk magunkat hogy védőjeggyel minden valódi doboz címlapján egy felhő kereszt voros mezőben s ez elnevezés: „Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdaesai” található. Minden más fajta dobozt vissza kell utasítani.

Szélhámos hitelszövetkezetek.

Csak a napokban járta be a budapesti lapokat az a hír, hogy a felebbezési forum helybenhagyta néhány hitelszövetkezeti direktore vád alá helyeztetése iránt hozott törvényességi végzést s így előreláthatólag rövid idő múlva ismét egy törvényességi drámanak leszünk tanni, melyből sok okulást fog meríthetni a törvényhozó és nagy közönség egyaránt.

Az utóbbi években gombamódra szaporodtak Budapest fővárosában a hitelszövetkezetek. Tulzás nélkül elmondhatni, hogy legnagyobb részükben parodiáját képezik annak az intézménynek, a nélkül, hogy derűtségre fakasztana, ellenkezőleg még szomorú érzelmeket ébreszt abban is, a ki anyagilag nincs érdekelve a dologban. Lehetetlen a legnagyobb felháborodás nélkül szemlélni, mint profanitásait egy intézmény, melyet kiváló szellemek az önségélyezés és nagy czelok társulási utján való végrehajtása érdekében gondoltak ki és alkottak meg. A törvény, mely a szövetkezeti ügyet rendezti, úgy látszik, tehetetlen addig, míg az úgy el nem jut a kriminalitás stádiumába. A büntető codex lép ilyenkor a kereskedelmi törvény helyébe, — de ez csak részleges elégtételt képes nyújtani, mert ha rá is sújt azokra, a kiket büntősöknék találnak, nem téríti meg az a kárt, melyet egyesek azok üzelméleti folytán szenvedtek.

Nem tartunk új képet az olvasó elé, midőn vóljuk azt a módszert, melyly hitelszövetkezeink az a része, melyről szó van, kezdi és tengeti életét. A tagok nem azért lépnek be az efféle szövetkezetbe, hogy befizetésük által oly alapot teremtsenek, melyből a hitelre szoruló tag baján segíteni lehessen: Ezek a tagok mindnyájan hitelre szorulnak és a közvetlen cél nem az, hogy egymásnak segítsenek, hanem magukon.

A törzsrészvényre való egy befizetést elégséges alapnak tartják arra, hogy a tag igénybe vegye a szövetkezet pénzforsrást, de ez mindjárt kezdetül fogva a csekély mérvű befizetések miatt nagyon szűken buggog s így ezen az uton a forgó tőkének beszerzésére számítani alig lehet. De hát az alapítók befizetési? Ez a térer nem kevésbé sajnos tapasztalatok állanak rendelkezésre. Az alapító urak ugyanis többnyire olyanok, a kik maguk is a hitelszövetkezetűll vannak pénz, de tudatási alapítói hivatásuknak, készek saját hitelüket latba vetni, csak legyen bank, mely az ő váltójukra ad valamit. S miután ez ritkán történik, kezdődik a ma már nem szokatlan mód, és actióba lépnek a hitelközvetítők. Ezeknek az uraknak a ténykedésével írja a „Pénzügyi Utmutató”, volt alkalmunk már lapunk hasábjain foglalkozni. Azok, a kik az ő hangzatos hirdeteiket

olvasnák, a hol mesésen ócsó hitel a legkényelmesebb és legszabadelvűbb visszafizetési módozatok mellett helyzetüket kila-tásba, nem is sejtik, micsoda erők állanak e közvetítők mögött. Ez utóbbiak nem egyebek, mint az illető hitelszövetkezetek ügy-nökei, a kik a hirdetések horgába akadt clienst átadják a hitelszövetkezetnek további elbánás végett. S a hitelszövetkezetek kész is a hitelnyújtásra, de miután csak tagoknak adhat kölcsönt, mely kívánja, hogy a pénzkereső először is törzsrészvény jegyzése által a tagok sorába lépjen, s másodsor, hogy váltóját teljesen elfogadható kezések által fedezze.

A szerencsétlen észre sem veszi, hogy az utóbbi feltétel betartásával másutt is kapna pénzt, a nélkül, hogy a szövetkezetbe való belépésre magat kölesse; de mikor ezt észrevette, már késő, mert a váltó benyújtása, tehát a hitelkérés; a tagok sorába való belépésnek kell megelőznie, a tag tehát már teljesített némi befizetést s miután a váltójához fűzött követelményeknek a legtöbb esetben nem tud megfelelni, az áldozat abban a helyzetben, hogy befizetéseket tett ugyan, de kölcsönt nem kapott. Ha aztán abban hagyja az egész dolgot és veszni hagyja más befizetést pár forintját, akkor is jár neki. Mert most a szövetkezet lép fel ellene és könyörtelenül beperi a jegyzett törzsrészjegyek teljes befizetésére.

A vazolt eljárás még nem meríti ki az ily eszközökkel dolgozó hitelszövetkezetek kifosztogatással csinos munkaprogramját. Hosszú bunlajstromot sorolhatnánk fel, mely egyrészt lizonítja, hogy a törvény jó intőitő mennyire megvalósítható a tények által, másrészt mennyire rövidlő a nagy közönség. A hitelszövetkezetek azon budapesti váltófaja, melyeket jellemezni kívánunk, különös előszeretettel a vidékre terjeszti ki hallóját. Mozgó ügynökei bejárják az országot s hol ne találának embert, a ki kölcsönpénzt akar felvenni még pedig — ócsón. Pedig a kamatláb, mely árat képezi itt a pénz használatának, magában véve is magas, de az intézet által fölszámított sok melletti kiadások, melyekről az alapszabályok hallgatnak már az uszorakamat magasságát érik el. Ily módon e hitelszövetkezetek működése valóságos csapásba lesz, mely nem csak, hogy nem használ annak, a ki igénybe veszi, hanem ellenkezőleg megrontja, nem csupán őt az egyént, de általában a hitelrészvényeket.

Mert a kölcsöntkérő adós, de még a szélhámos hitelszövetkezet váltói visszaléptetésre nem lévén alkalmasak, a vezetők mindenféle furfanghoz kénytelenek folyamodni, hogy valami tőkére tegyenek szert, melyből első sorban saját működésük díjazását fedezik. Ennyit még valahogy előteremthetnek, de az intézettel szemben fellépő hiteligényeknek eleget tenni már nem képesek.

Ekképen az alap, melyre az üzlet támaszkodik, már kezdetül fogva meg van rendítve, a hitelkerés és hitelnyújtás nyilvánulási pedig olyanok, hogy magukon hordják a szédél-gés belyegét.

Ezek az állapotok tarthatatlanok, ha csak azt nem akarjuk, hogy a hitelszövetkezetek úgye nálunk teljesen discedál-tassék. A kereskedelmi törvény szövetkezetekre vonatkozó részének is nem egy hiányát derítette ki a gyakorlati élet. Az egyik hiány mindenesetre, hogy nem gondoskodott kellőképp a garantiáról, melyekről az üzlet szoliditását batorítani képesek. Nem lehet megengedni, hogy a társulási czégre alatt az egy-évi tisztségeltlen czélok törvényes oltalmát nyerjenek. Az ilyetén törekvéseknek mindjárt kezdetben utját kell vágni és a hitelszövetkezetek alapítóitól megköválni, hogy megfelelő erkölcsi és anyagi tőkével fogjanak vállalkozni. A felügyeletnek és ellenőrzésnek hatályosabban kell nyilvánulnia úgy a vállalat kebelében mint a nyilvánosság előtt. E körülmények érvényesülésével párhuzamban fog haladni a tisztességtelen elemek visszavonulása a hitelszövetkezetek vállalatoktól és akkor remélhetőleg nem fognak ismétlődni azok az esetek, melyeknek, fájdalom, újabbul úgy sürű egymásutánban vagyunk tanui.

Lendvay Sándor.

VEGYES HIREK.

* **Hogy mennyijébe kerülhet a közvádlnók Svédhonban egy törvényellenes letartóztatás, az igazolja a svéd legfőbb ítélő-ségek egyik legközömbösebb hozott ítélete. Dahlföf városi ügyész Skellefteában 1887. évi augusztus 8-án törvényes ok nélkül tartóztatta le Hadurann svanselvi lakost okománnyamisítás gyanuja miatt. Az igazságügyi kanclerl (a birodalmi tanács által választott és az igazságszolgáltatás ellenőrzésével megbízott tisztviselő) rendelkezletére Dahlföf alá helyeztetett és a legfőbb ítélőszék által „butaságig vakmerő merénylete” miatt (dummdreisten Unterfan-gen) 150 korona pénzbírságra, Hadurannnak a skellefői törvény-szék (Rathausgericht) elé való idézés költségeinek megtérítésére, 64-16 korona bírságnak az államkincstár részére való viselésére, továbbá összesen 460-80 korona perköltség és fájdalomdíjak megtérítésére köteleztették.**

* **Veszedelmes tűszúrás.** Vukováról írják: Andriácsó nevű tanítónő már régebben varrás közben a ruha helyett véletlenlül a térébe zavarta a varróutát. A tü jelentéktelen sebet ejtett, melyből alig szivárgott el egy két eszob, vér, úgy, hogy nem is idén tördött vele. Kis időmulva azonban a tanítónő téréde dagadni kezdett és igen nagy fájdalmakat érzett. A daganat egyre nagybododott s most már harmadik hónapja ágyban fekszik a szegény asszony s igen kérdéses, hogy nem kello-lábát amputálni, mert a daganatokat fölmeszteni már nem lehet. Az orvosok azt hiszik, hogy a seb elrmégesedését a főmárk készítésénél az utóbbi időben igen sokat használt arzénikum okozta.

* **Öngyilkosság pletyka miatt.** Hód-Mező-Vásárhelyről írják: Szabó László kispusztát gazdának felesége: Juhász Nagy Katalin előlött másfél hóval ikergyermeket szült. Sajnos, a mi utépünk egy része az ily kétszeres áldást nem tekinti isten áldásának s bár Szabóknak annak tekintették, akadtak rossz nyelvek, melyek azon okatlan mondáson rágódtak, hogy „nem becsültes asszony az egy sem, aki ikerket szül.” Fülebe ment ez a derék, jó menyecskének is, ki elég balga volt a bolond beszédét annyira

Menet-rend.

Érvényes 1888. évi október hó 1-étől.

Szabadka — Belgrád.					
Állomások	502.	506.	504.	512.	vegy. v.
	kel. exp.	szem. v.	gyors. v.	omn. v.	
Szabadka indulás	8.54	1.46	6.24*	6.10	11.35*
Csantavér	2.29	—	—	6.37	12.36*
Topolya	3.05	6.58*	—	7.02	1.22*
Hegyes Pektehegy	3.42	7.17*	—	7.26	2.10*
Verbász Kula	4.11	7.31*	—	7.49	2.52*
Ó-Kér	4.39	7.46*	—	8.11	3.32*
Kiszács	5.06	—	—	8.29	4.41*
Kiszács (vendéglő)	10.49	5.55	8.23*	9.03	5.24*
Ujvidék	12.18	9.04*	9.55*	11.1.5	—
Zimony érkezés	12.32	—	10.10*	11.35	—
Belgrád érkezés	—	—	—	—	—

A Budapestről Belgrád felé közeledő vonatokat az 512. számú vegyes vonat Szabadkától mint személyvonat közeledik.

Belgrád — Szabadka.					
Állomások	501.	503.	513.	507.	vegy. v.
	express	gyors. v.	gyors. v.	szem. v.	
Belgrád indulás	2.30*	5.35*	5.55*	5.16	—
Zimony indulás	2.44*	6.00	6.30	5.48	—
Ujvidék	4.16*	7.39	9.54	8.17*	10.56*
Kiszács	—	—	10.30	8.40*	11.49*
Ó-Kér	8.10	10.57	8.58*	12.26*	—
Verbász Kula	8.25	11.30	9.21*	1.20*	—
Hegyes Pektehegy	8.39	11.55	9.39*	2.09*	—
Topolya	8.57	12.36	10.06*	3.05*	—
Csantavér	9.14	1.04	10.27*	3.43*	—
Szabadka érkezés	6.01	9.34	1.45	10.52*	4.35*

A Zimonyból Budapest felé közeledő 513. sz. vonat Szabadkától mint vegyes, onnét Budapestig mint személyvonat közeledik, valamint az 507. sz. személyvonat Szabadkától mint vegyes vonat közeledik Budapest felé.

Szabadka — Eszék.			
Állomások	812.	804.	814.
	vegy. v.	szem. v.	vegy. v.
Szabadka (vendéglő) indulás	5.40*	2.10	6.40*
Tavankut	6.15	2.35	7.20*
Bajmok	6.40	2.55	7.49*
Nemes-Militics	7.25	3.25	8.42*
Zombor	8.05	3.47	9.27*
Prigl. St.-Iván	8.36	4.08	10.02*
Szonta	8.55	4.32	10.24*
Gombos (vendéglő)	9.11	4.24	10.43*
Erdőd	10.40	5.25	11.43*
Dálya	11.29	5.39	3.07*
Dráva-Szarvas	11.50	5.56	3.30*
Eszék	12.21	6.18*	4.03*

Eszék — Szabadka.			
Állomások	803.	811.	815.
	szem. v.	vegy. v.	vegy. v.
Eszék indulás	8.26	3.46	11.31*
Dráva-Szarvas	8.54	4.23	12.03*
Dálya indulás	9.15	5.08	3.38*
Erdőd érkezés	9.31	5.24	3.56*
Gombos indulás	10.21	6.24*	5.20*
Szonta	10.36	6.46*	5.39*
Prigl. St.-Iván	10.51	7.09*	5.59*
Zombor	11.19	8.10*	6.59
Nemes-Militics	11.35	8.38*	7.23
Bajmok	12.12	9.37*	8.10
Tavankut	12.30	10.02*	8.32
Szabadka érkezés	12.55	10.42*	9.05

A 803. sz. vonat esatlakozik Szabadkán Budapest, Belgrád Baja és Szeged felé, 811. és 815. vonaton csupán Budapest-felé.

Megjegyzés: az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő *gal van jelölve.

Szeged — Szabadka.			
Állomások	701.	703.	711.
	szem. v.	szem. v.	vegy. v.
N.-Várad indulás	—	—	9.26
Szeged	7.50	11.44	8.50*
Horgos	8.29	12.25	9.36*
Pálics érkezés	9.04	1.00	10.15*
Pálics indulás	9.06	1.02	10.17*
Szabadkára érkezés	9.24	1.20	10.36*

Szabadka — Szeged.			
Állomások	712.	704.	702.
	vegy. v.	szem. v.	szem. v.
Szabadka indulás	5.35*	2.35	6.34*
Pálics érkezés	5.54*	2.53	6.52*
Pálics indulás	5.56*	2.55	6.53*
Horgos	6.35	3.34	7.31*
Szeged érkezés	7.16	4.13	8.10*
N.-Várad	6.50*	—	—

Baja — Szabadka.			
Állomások	2512.	2502.	2511.
	vegy. v.	szem. v.	vegy. v.
Szabadka indulás	5.45*	2.45	—
Csikeria	6.32	3.32	—
Bács-Almás	7.18	3.52	—
Bikityi Borsód	8.02	4.26	—
Baja érkezés	8.52	5.02	—

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65
p. Meter — glatt und gemütert (ca. 180 verch. Euel.) Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.45 p. Meter — glatt und gemütert (circa 150 verch. Euel.) — verfernt robes- und hüdenfe portos und zollfrei das Fabrics-Depot G. Henneberg (f. u. l. Soffiel.) Zürich. Muster umgehend. Briefe folgen 10 fr. Porto.

Felelős szerkesztő és lapfajtádos: **DR. MOLNÁR GYULA.**
Kiadó: **OBLÁT KAROLY.**

lelkére venni, hogy oktalan szegényekben még az emberek is kerülte. Ferje hiába mondta, hogy ne adjon a beszédre semmit, de ő folyt tovább a pletykák miatt s midőn kis gyermek, a megszólítottak is elvezették, bukomorságra annyira nőtt, hogy elméje is megzavarodott s mindig ongyilkosságra gondolt. Ferje eber gondallal ügyelt rá, de május 3-án kispusztai tanyájukon, a nő éjnek idején kionsót a tanyából s a kutba ugrott. Mikor észrevették, a 25 éves, erőteljes viruló menyecske már meg volt halva.

*** Jack az asszonygyilkos Szegeden.** Alkalmisint rövidesen dolga akad Közretek Szegeden. A szegedi esilagbörtönben van egy hallatlan kegyetlenségű, vérengző szörnyeteg, a ki már nagyon is megérett az akasztófa. Az a Gyömbér Pál az, a ki öt véres rablőgyilkosságot egy fény alatt rövid időközben elkövetett. Mint levelezőnk jelenti, a legújabb reméttett, mely Gyömbér Pálra kiderült, az, hogy tavaly novemberben ő követte el a kisteleki kettős rablőgyilkosságot, ő ölte meg és rabolta ki az agg Tisóeski párt. Mint a többi vallomások, úgy ezt is a vizsgálóbíró szedte ki belőle. — „Ugy is látom — mondta végre — hogy mindent tudnak, elmondom hát az egészet, legalább könnyebb lesz a lelkem. Kitalálták az urak, én öltöm meg az öreg Divizt” (az öreg Tisóeski gunyve). Bevallotta ezután, hogy az öreg Tisóeski-pártt előbb lelatatta s aztán fejszével szétverte a fejüket.

*** Koponya a fán.** Kis-Disznód község erdejében a minap egy fenyőfán emberkoponyát találtak. A rendőrség a helyszíni szemle alkalmával az ágak között egy katonai nyakravalóra bukkan, melyen név is volt. Ennek alapján megállapították, hogy a talált koponya azé a katonáé volt, kinek holtestét két évvel ezelőt fejjel találták a fá alatt. Kitént tehát, hogy a szerencsétlen katoná felakasztotta magát s később testének törzse a saját súlya alatt elvált a főtől, s ez fenmaradt a fán.

Irodalom.

— **Uj könyvek:** Gróf Széchenyi István levelei, öszszegyűjtötte Majláth Béla I. kötet ára 4 ft. Az ipari növények, írta dr. Rodiezky Jenő I. kötet ára 2 ft. Titánok, drámai költemények, írta Tószögi Andor, ára 2 ft. Pali gyermekései és ifjúsága, írta De Gerando Antonia ára, diszesen bekötve 1 ft 40 kr. füzet 1 ft. Az új vedő-törvény ára 30 kr. A hegyek királya, regény 2 kötetben, írta About Edmund, ára 1 ft 60 kr. Beuvenuto Cellini önéletrajza, bevezetésekkel és jegyzetekkel ellátta Szana Tamás, 1-ső füzet ára 50 kr. Erdőzögös költemények, írta Bartók Lajos ára 1 ft 50 kr. A Szóghaj, orosz regény, írta Markovitch B. ára 1 ft 20 kr. — **Uj szemüvegek:** Biharai érzélgője, zongorára és hegedőre szerző Zsádányi Armand ára 1 ft 50 kr. Asszonyok bűne. Rónászi Gusztáv, legkedveltebb dalai, zongorára énekhanggal Szerkesztő Törte Mihály ára 1 ft. A Gardisták. Operetta, zenéjét szerző Sullivan Arthur 2 füzetben egyegy füzet ára 1 ft 20 kr. A korigó ára 1 ft. Kaphatók: Schön Adolt könyvkereskedésben Zomborban.

— **A lélekidomár,** Jókai Mór újabb regényei közt is e legújabb, mely a Révai testvérek által megindított és a koszorú író újabb munkáiból álló füzetes vállalatnak most folyó részét képezi, pontos egymásutánban jelenik meg. Szerkesztőségünk legújában a 12—15. füzeteket kapta, melyekben a második kötet befejezését és a harmadiknak java részét találjuk. Kétséget sem szenved, hogy ismereteseink után, melyek el remekmű eddig megjelent füzetéről megemlékeztünk, olvasónk közül nagyon sokan beálltak a vállalat állandó előfizetői közé és most ép oly mohón várják a folytatásokat, mint mi, — pedig nekünk az élvezet után még egyéb dolgunk is van: kritikát kell mondanunk. Jókai regényével szemben ez könnyű is, meg nem is. Mikor nagyon keressük a kifogásolni való, figyelmeztet megragadja a mese, szívnünk meghódítja az irány, lelkünk megletti igaz nemes élvezettel, és nem találunk kivételt a javát. Mikor elolvastuk a füzet utolsó lapját és megint csak várunk kell, míg a tevékeny kiadóval megküldi a folytatást, ebben a nagy időközben talán még egy kis fanyar rostálásra is ráadnak magunkat, de egyszerűen csak itt a folytatás, a bújj újabb hat és Jókainak nem lehetünk kritikussai. — Révai testvérek a regények füzetes kiadása által annak a legkényelmesebb és legolcsóbb módon való megszerezhetőségét teszik lehetővé, mintán a füzeteket 20 krajczárjával egyenként is, vagy félévi 3 ft előfizetés ellenében közvetlenül is kivésven megküldik. — A kiadóhivatal Budapest, IV. väci utca 1. sz. a. van.

— **A „magyar peadagógiai szemle”** tanügyi havi folyóirat májusi száma a következő változatot tartalmazalm jelent meg: Az olvasónak ídvői, boldogságát! írta Bill József. 137. old. Tanító társaimhoz! Glatz György. 138. old. Újabb mozgalmak a tanítók képzése ügyében és Gyertyánffy István. írta Rohn József. (Gyertyánffy István életrajzaival, fénynyomatú arcképpel és neve sajátkezű aláírásának lenyomatával.) 139. old. A leányok iskolájáról. írta Lengyel Elza. 147. old. A saját „viszhang”-ja mint közvélemény. 149. old. A közoktatásügy bírálata a képviselőház bizottsága részéről. 151. old. Tanügyi történelmi adalékok. I. A tanítóképzés int. tan. gyűlése. II. Az orsz. tan. nyugdíjintézet. III. Néprajzi társaság. 455. old. Irodalmi Kalauz: a) Könyvek és taneszközök. (15 bírálat, 5 ismertetés.) 160 old. b) Tanítógyűlekek irodalmi működése. (5 mozzanat.) 161. old. c) Tanítványok állapota. (3 tudósítás) 192. old. d) Tanügy- s egyéb irodalmi mozgalmak. (5 hír.) 162. old. e) Könyveszet. (10 könyvvezet.) 162. old. Tanügyi lapok és folyóiratok repertoriuma lapszámával. 162—164. old. Tanügyi Havi-Kronika. (55 hír.) 164—168. old. Tanítók „Emlékzetek”-je május havára. (4 pont.) 168. old. Szerkesztői mondanivalók a 168-ik oldalon, a „100-as Bill-bizottság” jegyzőkönyve, a „M. P. Szemle” programja, tudnivalók és hirdetés a borítékon.

A közönség köréből.*)

Van szerencsém a t. e. közönséget értesíteni, hogy miután ezen nyári hónapokon át Zomborba fogok tartozkodni, a testgyógyeztetet, villany gyógyászatot úgynevezett svéd s szoba tornatestgyakorlatokat s különösen gyűrő gyógyimódot (massage-t) Chetzer Brandt s Dollinger legújabb elméleti szerint a tek. helyilegi s vidéki orvos urak ajánlatára egész napon át lakásomon s lakásomon kívül gyakorolni fogok, a mi satnya, szerf-

fulotious, vérszegény s angolkóros gyermekeknek s különösen rheumaticus egyéneknek és idős nőknek egyedüli gyógymód. nem különben törés, fozam, ütés s esés után visszamaradt végtagok merevségét s mozdulatlanságát rövid idő alatt massagge által újból mozgathatók s rendes állapotba hozhatók, a mit a t. e. közönség s különösen a tek. orvos urak figyelmébe ajánlatok s pártfogásáért eszedem.

Dr. Zslkovits György
kép. massaggeur.

Történelmi naptár.

Május 9.

1805. Schiller meghalt.

Május 10.

1631. Magdeburg épüzet. Tilly által.

1871. Frankfurti béke Német- és Franciaország közt.

Május 11.

1686. Guerike Ottó, a légszivattyú feltalálója megh. Hamburg.

Május 12.

1670. Ágost Fr. szász vál. fej. és lengyel kir. szül. Dreza.

1845. Schlegel W. A. német költő megh. Bonn.

1870. Anber francz. dalmászerző megh. Paris.

1871. Herschel esilagász megh. London.

CSARNOK.

Tavaszi divat.

Nálunk már megszokott dolog, hogy a divattal csak a vonal alatt foglalkozzanak; hogy szórakoztató modorban tárgyalják, mi lesz majd az uralkodó szín, piros e vagy zöld, milyennek kell lennie a napernyőknek, legyezőknek, cipőknek és kalapoknak.

Böles tanácsokat otthagat a divatlelvé írója, ki rendesen jól megnézi az összes nagyvilági hölgyeknek és uraknak toilletjeit és aprólékos pontossággal írja le az öltözékeket és soraiból kiolvasható, hogy aki nem készített olyan ruhákat, mint amilyenben ez meg ez a herceg jár, az ne tartson szomot arra, hogy egyáltalában foglalkozzanak vele.

A divat hódításai régóta túlterjednek az öltözékek birodalmán, azok a kik a divatot csinálják, mindinkább kitágítják birodalmukat. Irányadóok akarnak lenni mindenütt, ahol csak tere engedi a tulhajtott változatosság kedvelésének.

Megszabják, hogy ezental a fehérnűt fekete legyen, hogy a ruhaszövet színe zöld legyen mint a leveles béka, hogy a kalapokon egész kitömött madársereg bámuljon erre arra, hogy a derekak gombjai apróbbak legyenek a borsónál, a cipők mindenféle színűek lehetnek csak feketék nem, kiadják a rendelkezet, hogy milyen illatos olaj használható, hogy a hajdisz ezental száz csont hajtűből álljon, hogy a napernyőkön valódi arany himzész legyen — szóval parancsolnak és a hölgyek engedelmeskednek.

A posztó vagy szövet, — ha ez az elnevezés és az anyag jobban tetszik — cifra legyen rítkó, úgy mint a sakktabla; a a mellényt annyira ki kell vágítani, hogy jóformán mi sem maradjon a szövetből, a kabát szabása a lehető legfűresabb legyen a kezélen öt-öt gombbal. Persze a sárge keztyük, szintegy botok, kökémény kalapok, csizka nyakkendők, tük, szinteg nagy szerepet játszanak.

A gyermekek sem menekülhetnek a divat elől és egyik másik kereskedésben gyermek-sivák öltözékeket kinalnak a vevőknek. És csakugyan láthatók fuuskak, kiket a leghőbortosabb ruhákban visznek végig az utcákon.

A leánykák természetesen követik a nének és mamák példáját és surin tapasztalható az a meglehetősen deprimáló körülmény, hogy akad magyar nő aki még azt a francia divatot is követi, hogy ártatlan gyermekét kendőzni engedje szipporral és festékekkel.

Ilyen viszonyok között nem azt, ha a vidék intelligenciája, mely utóvégre is rendesen a főváros példája után indul, megmondolja a dolgot, hogy hát csakugyan helyesen teszi-e, ha vakon követi azt a divatot mely Budapestben lábra kap, de nem mint magyar elme szüleménye hanem mint külföldről importált hőbort uralkodik a „Gigerlige” lány elméjén.

A magyar divat általánosításáról már sokat írtak, de nem valami nagy eredménnyel. Nem szándékunk most ismét ezzel a kérdéssel foglalkozni, de rámutatni akarunk arra, hogy követheti valaki a divatot anélkül is, hogy bolondjává legyen; hogy minduntalan új öltözékekre, új kalapokra és egyéb toillette ezikkekre költse pénzt, vagyona jó részét.

Igaz, hogy amit a gazdaközönség költ, az iparosok és kereskedők lesz javára, csak hogy azzal a — mondhatni bűnös-szókással találkoznak, hogy igen sokan külföldön készített ruhájukat, külföldről hoztatják a fényűzési ezikkeket. Már pedig ez kettős hiba!

Nem mondjuk, hogy a mai fiatal menyecske, a mult századbeli divatos öltözethöz járjon; eszünkben sincs arra buzditani azokat, akik tehetősébegek, hogy tulságosan fukarkodjanak. Hisz ez annyit tenne, mint számos iparág ellen törni, da annyit bizonyos, hogy a divat követésében kell, hogy hazafiság, mérsékletesség és jobb izlés vezérelje a nőket és a férfakat; azokat a hőbortokat pedig, melyeket a párisi bűn gondol ki naponkint és melyeket élelmes emberek a közönség gyengéire való tekintettel terjesztenek iparkodnak, utasítsák vissza erélyesen.

Azok a divatlevelek pedig, melyek a legképtelenebb rongyot is divatossá igyekeznek tenni, csak arra tanítanak bennünket, hogy mitől óvakodjunk a magunk érdekében és mit ne kövessünk a jó izlés, a gazdasági jólét, a hafiság és főkép a közérköles rovására.

A. É.

*) E rovat alatt közlétekként nem vállal felelősséget a szerk.

